GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 franci.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 251 — *Sâmbătă, 14 (26) Noemvre.* — 1887.

Braşovŭ, 13 Noemvre 1887.

Ungurii dela putere suntŭ slabĭ, suntŭ fără putere. Acésta nu o póte contesta nicĭ o minte sănătósă.

Puţinĭ la numěrŭ, n'au căutatŭ sě se'ntăréscă câştigându-şĭ iubirea popórelorŭ nemaghiare, a poporaţiunei celei marĭ la numěrŭ, şi décă n'au căutatŭ, acésta e o dovadă că n'au fostŭ conduşĭ nicĭodată de spiritulŭ de dreptate, de egalitate şi de libertate.

Deprinşĭ a face pe „domnii“, pe „stăpânii“, ér pe alţii a'i trata ca pe nisce slugĭ, ca pe nisce iloţĭ, — când şi aceştia au celŭ puţinŭ totŭ atâtea drepturĭ, décă nu mai multe, ca Ungurii dela putere a se bucura de deplina folosire a libertăţilorŭ publice şi a drepturilorŭ cetăţenescĭ, a se folosi prin urmare şi de deplina libertate în desvoltarea lorŭ culturală şi naţională, — negreşitŭ că pentru a'şĭ validita acéstă „domniă“, acéstă posiţiune de supremaţiă ce şĭ-au însuşit'o, au trebuitŭ sě alerge la mijlóce nelegale, la încătuşarea libertăţilorŭ publice şi la scurtarea drepturilorŭ cetăţenescĭ, se'nţelege numai pentru unii, pentru „slugĭ“, carĭ, veḍĭ Dómne, nu facŭ parte din „naţiunea domnitóre“.

Odată ajunse lucrurile aci, înlăturaţĭ Nemaghiarii de pe tóte terenele vieţii publice şi neîncetatŭ hărţuiţĭ pe terenulŭ vieţii sociale şi culturale, nu mai póte fi vorbă de relaţiunĭ amicale.

Şi aceste relaţiunĭ se încórdă pe ḍi ce merge, în měsura în care Ungurii dela putere, slăbiţĭ necurmatŭ prin posiţia nenaturală ce şĭ-au creat'o, se folosescŭ pentru susţinerea ei de cele mai drastice mijlóce, călcărĭ de lege, nedreptăţirĭ, persecuţiunĭ şi schingiuirĭ contra Nemaghiarilorŭ, ba chiar de desnaţionalisarea cu forţa a acestora.

Căcĭ dóră ce alta decâtŭ nedreptăţire şi persecuţiune, ce alta decât împilare şi maghiarisare cu forţa însemnéză legile ce se aducŭ de câţiva anĭ încóce de dieta ungurésca, mai alesŭ cele şcolare, ordonanţele miniştrilorŭ ungurĭ contra limbilorŭ şi colorilorŭ nemaghiare, měsurile paşalicescĭ ale „măriilorŭ“ lorŭ din comitate contra portului nemaghiarŭ, dările comitatense impuse pentru Kulturegylet şi alte multe nenumĕrate ilegalităţĭ de acestea?

Tóte acestea měsurĭ vrednice de statele despotice şi absolutiste ne dovedescŭ slăbiciunea Ungurilorŭ dela putere, care culminéză în declaraţiunea adeseorĭ făcută de pressa jidano-maghiară, că nu le pasă câtă vreme au la spate baionetele armatei comune şi decĭ e tocmai timpulŭ d'aşĭ duce în îndeplinire visulŭ: maghiarisarea popórelorŭ nemaghiare, realisarea „ideii de statŭ maghiarŭ.“

Dér precum asemenea měsurĭ nicĭ-odată n'au întăritŭ pe cei carĭ le-au luatŭ şi practicatŭ, ci din contră i-au slăbitŭ până la cădere, totŭ aşa Ungurii dela putere suntŭ sleiţĭ şi slăbiţĭ de luptele neegale şi nenaturale, suntŭ storşĭ până la měduvă de opintirile ce şĭ le dau ca şi brósca din fabulă şi de asalturile, ce mereu le rărescŭ rěndurile, dându-le contra unei puterĭ preponderante, contra popórelorŭ nemaghiare, oţelite în luptele cu adversarii lorŭ, contra unorŭ popóre trainice şi vênjóse, însufleţite de spiritulŭ de libertate şi dreptate.

Suntŭ slabĭ, suntŭ fórte slabĭ adversarii noştri, căcĭ nimenea nu le umple golurile din rěndurile lor, decât Jidovii, şi aceştia nu ca sě'i întărécă, ci tocmai din contră, ca sě-i slăbéscă până a'i îngenunchia materialicesce, precum îi şi au deja aḍĭ în buzunarulŭ lorŭ.

Cea mai viuă dovadă despre lipsa puterei de vitalitate şi despre sleirea totală a puterilorŭ Ungurilorŭ dela putere este faptulŭ, că caută şi suntŭ bunĭ bucuroşĭ a se spori şi a se întărĭ parte cu elementele găsite ca netrebnice din sînulŭ altorŭ naţiunĭ, parte cu forţa, prin legĭ, ordonanţe şi diferite měsurĭ nelegale şi kulturegyletescĭ, ba mergêndŭ chiar a smulge din sînulŭ neamului lorŭ copii, ca cei slovacĭ, precum odinióră păgânii lui Osmanŭ nu mai găséu sprijinŭ şi scăpare decâtŭ în răpirea copiilorŭ creştinĭ, constituindu'i în corpŭ ienicerescŭ.

Şi în faţa acestorŭ fapte, fóia oficiósă unguréscă „Nemzet“ Nr. 317 are neruşinarea sě ḍică, că „acéstă colonisare de copii are caracterŭ umanisticŭ, deşi *nu i se póte nega marea importanţă pentru cultura maghiară!*“ Are neruşinarea întréga pressă jidano-maghiară sě spună că, totŭ ce facŭ Ungurii dela putere, facŭ „din punctŭ de vedere alŭ umanităţii, dér pentru cultura maghiară şi pentru idea de statŭ maghiarŭ!“.

Tristă misiune culturală îşĭ însuşescŭ cei dela putere, cu atâta mai tristă — nu maĭ vorbimŭ de misiune în Orientŭ, căcĭ ridicululŭ e pré mare, ci de misiune aci în monarchiă — cu câtŭ slabĭ fiindŭ şi neputincioşĭ se punŭ în luptă nenaturală pe viéţă şi pe mórte cu popóre trainice şi vênjóse.

Cine va eşi învingĕtorŭ? De sigurŭ că nu celŭ slabŭ şi neputinciosŭ, nu celŭ ce se înfrăţesce cu despotismulŭ şi cu intoleranţa, cu ilegalitatea şi cu nedreptatea, căcĭ acestea suntŭ semne de disoluţiune.

Nu le spunemŭ acestea pentru Ungurii dela putere, căcĭ n'au pricepere d'a le apreţia. Le spunemŭ însĕ sĕ scie Românii noştri, că suntŭ necomparabilŭ de tarĭ faţă cu adversarii lorŭ, suntŭ tarĭ fiindŭ că suntŭ unŭ poporŭ trainicŭ, vênjosŭ şi moralŭ, unŭ poporŭ care arde de dorulŭ nestinsŭ d'a ţinĕ pasŭ cu progresele adevuratei culturĭ şi civilisaţiunĭ europene, însufleţitŭ de nobilele sentimente de libertate, egalitate şi dreptate, ţinĕndŭ în acelaşĭ timpŭ morţişŭ la limba şi la naţionalitatea sa.

Stândŭ lucrurile astfelŭ mai póte fi vorba, că a cui va fi isbênda?

Negreşitŭ a celui care merge înainte pe calea cea dréptă, apĕrândŭ şi luptândŭ pentru o causă dréptă: a celui tare, a poporului românŭ.

Manifestulŭ prinţului Jerôme Napoleonŭ.

In faţa crisei ministeriale şi presidenţiale prin care trece Francia, prinţulŭ Jerôme Napoleonŭ a adresatŭ unŭ manifestŭ, în care ḍice între altele:

Fiindŭ-că întrunirea congresului e iminentă, este imposibilŭ, ca opinia publică indignată sĕ nu spargă uşile Elyseului. Primulŭ funcţionarŭ alŭ republicei e împinsŭ sĕ dimisioneze neapĕratŭ prin slăbiciunea sĕu complicitatea sa. In fondŭ acestŭ periculŭ ar fi micŭ; însĕ rĕulŭ şéde adêncŭ. Tóte organele autorităţii suntŭ atinse de putreḍiciunea ce s'a grămăditŭ de doi-spre-ḍece anĭ. Venalitatea a cuprinsŭ totulŭ. Deputaţii înjosescŭ totulŭ în Cameră: oştire, magistratură şi administraţiă. Congresulŭ va avea consciinţa drepturilorŭ şi datoriilorŭ sale şi scuturându-se de orĭ-ce ruşine, va introduce reforme. Eu dorescŭ acésta, deşi nu sperŭ. Dér décă congresulŭ va voi sĕ procédă érăşĭ numai la alegerĭ, ce veţĭ face? Feriţi-vé mai alesŭ de spiritulŭ reacţionarŭ, ce vrea sĕ confunde forma republicană cu cea monarhică; feriţi-vĕ de acei candidaţĭ, carĭ vorŭ sĕ cumpere voturile regaliştilorŭ prin promisiunĭ misteriόse şi complicităţĭ secrete. Credeţi-mĕ, că orĭ câtŭ de scârbită e ţéra de scandalurĭ, totuşi ea nu vrea sĕ se întórcă la monarhiă. Orĭ-ce mască ar lua monarhia, totdéuna ar fi o provocare a suveranităţii naţionale. Acéstă regalitate ar fi măturată la primulŭ asaltŭ alŭ sufragiului universalŭ. Ceea ce Francia cere dela republică este unŭ guvernŭ înţeleptŭ şi prevĕḍĕtorŭ. Acestŭ regimŭ ilŭ va avea ţéra. Sĕ-i ajutămŭ şi sĕ ne păzimŭ de pesimismŭ. Francia sufere. In exilŭ impresiunea acésta e şi mai durerósă. Ţéra cea mare şi cinstită şĭ-a avutŭ deja corupţiunea şi ticăloşiile sale, dér ea s'a ridicatŭ dintr'ênsele şi s'a vindecatŭ. Ea se va vindeca din nou fără loviturĭ violente sĕu dictatură.

(semn.) *Napoleonŭ*“.

Armata francesă.

„Le Temps“ vorbesce în modulŭ următorŭ despre o carte, apărută de curêndŭ în Parisŭ şi în care se tratéză despre armata francesă şi viitorulŭ rĕsboiu dintre Franţa şi Germania:

Amŭ cetitŭ cu o patriotică emoţiune primele fascicule ale scrierei întitulate *La guerre*, o carte nouă a d-lui H. Barthelemy, vechiu profesorŭ la Saint-Cyr şi unulŭ dintre cei mai distinşĭ scriitorĭ militarĭ ai noştri.

Ca toţĭ Francesii, vĕḍêndŭ continuele provocaţiunĭ ale unui duşmanŭ neîmpăcatŭ, adeseorĭ ne-amŭ pusŭ acésta redutabilă întrebare: „Suntemŭ noi gata óre?“ Şi, ca toţĭ Francesii, nu aveamŭ elementele necesare spre a rĕspunde.

La guerre ne procură aceste elemente şi sprijinulŭ unorŭ documente irecusabile. Concepută fără spiritŭ de partidŭ, nereamintindŭ desastrele nóstre trecute decâtŭ spre a trage din ele învĕţăminte pentru viitorŭ, acéstă carte este cea mai completă ce există asupra organisaţiunei nóstre militare şi asupra marinei nóstre de rĕsboiu.

Intr'ânsa armata nóstră e studiată în cele mai micĭ amĕnunte ale ei. Dela bugetŭ până la serviciulŭ porumbeilorŭ călĕtorĭ, dela comanda supremă până la îmbrăcămintea soldatului, totulŭ e examinatŭ cu o grijă şi consciinţă, ce facŭ din acéstă carte unŭ mănunchiu de documente fórte preţióse şi absolutŭ sigure.

După ce a cititŭ cineva *La guerre* îşĭ are opinia formată şi dimpreună cu autorulŭ trage acéstă concluziune reconfortantă, *că noi suntemŭ gata, 'absolutŭ gata, pentru ḍiua în care se vorŭ decide destinele Franţei într'unŭ rĕsboiu pe mórte şi pe viaţă.*

Acéstă magnifică publicaţiune e editată cu cea mai mare îngrijire de către d. Iules Rouffe et C-ie carĭ au copiatŭ ilustraţiunea celorŭ mai bunĭ artiştĭ ai noştri. Afară d'asta se vorŭ oferi gratis tuturorŭ cetitorilorŭ premie superbe.

Afacerea Waldapfel-Nacevicĭ.

Cetimŭ într'o telegramă din Sofia:

Suntemŭ autorisaţĭ a declara că ministrulŭ Nacevicĭ a consideratŭ totd'auna pe comisionarulŭ Waldapfel ca unŭ cavalerŭ de industriă. Elŭ n'a avutŭ nicĭodată relaţiunĭ cu dênsulŭ, nicĭ nu s'a ocupatŭ de elŭ. Mânia d-lui Waldapfel contra d-lui Nacevicĭ provine dela interḍicerea ce acesta, ca ministru de finanţe, a făcutŭ societăţii bulgare a Crucei roşii de a da d-lui Waldapfel o concesiune pentru unŭ împrumutŭ cu loturĭ de ḍece milióne, împrumutŭ socotitŭ de ministerŭ ca o afacere verósă.

Exportulŭ de vite din România.

Cetimŭ în „Unirea“ din Bucurescĭ:

Primimŭ următórele comunicărĭ dela unŭ domnŭ din Brăila, în stare a avé bune informaţiunĭ într'acéstă privinţă. Din ele se va vedé bine décă suferimŭ noi orĭ ba prin faptulŭ neîncheierei convenţiunei cu Austro-Ungaria şi décă aveamŭ dreptate scriindŭ articolulŭ: Feriţi vĕ de cursă, prin care sfătuiamŭ lumea sĕ nu se lase ademenită de agenţii consulilorŭ austro ungarĭ. Étă acele comunicărĭ:

Prin portulŭ Brăila s'au exportatŭ anulŭ acesta:

Pentru Italia, 4720 de boi graşĭ, 810 porcĭ, 683 mânzaţĭ şi 17 mânzate.

Pentru Francia s'au exportatŭ 1289 de porcĭ.

In totalŭ decĭ prin portulŭ Brăila s'au exportatŭ 4720 de boi graşĭ, 683 de mânzaţĭ, 17 mânzate şi 2099 de porcĭ.

Se speră că până la finele anului se va ajunge cifra de 6000 pentru boi şi 3000 pentru porcĭ.

Prin Galaţi apoi s'au esportatŭ vr'o 4000—5000 de boi; aşa că avemŭ anulŭ acesta, fără concursulŭ vecinilorŭ noştri, unŭ esportŭ totalŭ de 10,000—11,000 boi graşĭ şi mai bine de 3000 porcĭ.

Décă s'ar rĕuşi ca sĕ se convingă guvernulŭ francesŭ că pesta-bovină la noi nu este enzootică, dér că ne vine şi nouĕ din Rusia, atuncĭ nu mai avemŭ ne-

voiă de vecinî, căcî vapóre pentru Franța se găsescŭ ḑilnicŭ și transportulŭ vitelorŭ pe apă este multŭ mai eftinŭ. Intr'acéstă parte decî lucreze guvernulŭ și va face multŭ bine.

SCIRILE ḐILEI.

In comuna *Cușteiu* domnesce mare iritațiune între poporŭ. Ḑiarulŭ unguresc „Aradi Közlöny" înfățișéză pe bieții locuitorî de acolo ca pe totŭ atâța revoltanțî contra legilorŭ și siguranței publice. Tóte acestea din causa unui bietŭ țĕranŭ, Vasile Dobanŭ, care mișcatŭ de nedreptatea ce i se făcea conscienței sale nevinovate, merse la grajdulŭ primăriei cu scopŭ ca sĕ-șî aducă a-casă unŭ calŭ alŭ sĕu, pe care ilŭ cumpĕrase nu de multŭ dela unŭ tĕrgŭ și care i se secvestrese ḑicêndu-i-se că certificatulŭ ar fi falsŭ. Țĕranulŭ nu puté sĕ scie décă certificatulŭ e falsŭ, *fiindŭ acesta scrisŭ în limba unguréscă*, pe care elŭ nu o scie. De aceea nu e mirare, décă mulțimea de poporŭ — după cum spune numita fóiă — era câtŭ pe aci sĕ se arunce asupra gendarmilorŭ, carî ilŭ prinseră pe țĕranulŭ, din causă că acesta își slobodḑi, fără a mai cere voia cuiva, calulŭ din grajdulŭ primăriei. Poporulŭ de sigurŭ va fi fostŭ consciu despre nevinovăția colegului lorŭ, căcî altmintrelea nu se puté măhni atâtŭ de multŭ. Ajunge că din asta causă ḑiarele unguresci numescŭ »hoțî« și »turburătorî« ai ordinei publice pe numiții locuitorî, ér fișpanulŭ comitatului Timișŭ a ordonatŭ ca nimĕnui sĕ nu-i fiă iertatŭ a eși din casă afară dela 7 óre séra încolo și până diminéța, ér cei presupușî ca suspecțî sĕ fiă în timpulŭ acesta închișî la primăriă. — Ca în Asia!

—x—

„Kolozsvar" *s'a supĕratŭ* pe opo-iția maghiară, din causă că acésta agitéză — cum ḑice elŭ — în contra Jidovilorŭ. Cu ocasiunea alegerei de deputatŭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Irlandului opusiția ațîța pe alegĕtorî sĕ nu voteze pentru candidatulŭ Heltay din causă că acesta este evreu, tatălŭ sĕu a fostŭ cine scie ce feliu de Itzig, sugĕtorŭ de sânge, care cine scie pe câțî Ungurî i-a despoiatŭ, și provócă pe Săcuii creștinî sĕ lupte în contra acestorŭ feliu de păgânî. A ésta ḑice „Kolozs." că e o armă blăstĕmată, asemenea antisemitismului; Săcuimea n'are lipsă de ura de rassă și cine agită contra Evreului este unŭ dușmanŭ alŭ Săcuiului. — Nu v'atingețî de Jidovî, că se supĕră „patrioții" și punga le rĕmâne gólă!

—x—

Mâne Sâmbătă se va *celebra cununia* d-lui *Demetriu Blaga*, teologŭ absolutŭ de Aradŭ și fiulŭ preotului din Miziesŭ, cu d-șóra *Eleonora Mureșianu*, fiica neuitatului poetŭ Andreiu Mureșianu. Adresămŭ tinerei părechî și părinților cele mai căldurόse felicitărî!

—x—

Drd. Emilŭ Fekete Negruțŭ, rigorosantŭ în medicină, s'a denumitŭ *practicantŭ* la institutulŭ de oculistică dela Universitatea din Clușiu pe lângă oculistulŭ și profesorulŭ universitarŭ Dr. Szilagyi. Ne bucurămŭ de zelulŭ tînĕrului.

—x—

„Kronst. Zeitung" publică următórele rĕndurî ce i se trimitŭ din *Rĕșnovŭ*: »La 22 l. c. s'a licitatŭ în Rĕșnovŭ o casă țĕrănéscă săsécă în așa numita Ulița bisericei. E acea uliță în care se află biserica evangelică și casa licitată se află față 'n față cu biserica. Intre alțî licitanțî au fostŭ de față și doi Românî, dintre carî unulŭ cumpĕră casa. In ḑile de Duminecî și sĕrbătorî, când Sasii vorŭ merge la biserică potŭ sĕ-lŭ vĕḑă pe Românŭ șeḑĕndŭ la feréstră, ca unŭ avertismentŭ, cum Românii suntŭ în crescere, și ca avertismentŭ d'a se lua de cu vreme mĕsurî spre a împedeca pe viitorŭ astfelŭ de casurî. Așadér cartierulŭ săsescŭ alŭ Rĕșnovului are în mijloculŭ sĕu, afară de unŭ Țiganŭ ce șî-a cumpĕratŭ casa acum trei anî, are ḑicŭ și unŭ Românŭ«. — Câtă malițiositate în aceste rĕndurî! Totŭ Sașii ce vechî! Dér vomŭ mai sta de vorbă.

—x—

Archimandritulŭ românŭ macedonénŭ *Veniaminŭ Popescu* aduce — în colónele „Telegrafului românŭ« — mulțămită publică Escelenței Sale d-lui Metropolitŭ *Mironŭ Romanulŭ*, pentru că Escelența Sa a dăruitŭ bisericei române din Clisura (Macedonia) o *evangeliă* legată frumosŭ cu table aurite, precum și unŭ *molitvelnicŭ* și unŭ *apostolŭ*.

—x—

Érășî s'a întêmplatŭ în *Clușiu* unŭ *furtŭ prin spargere*. Erî nópte fù spartă prăvălia unui micŭ neguțătorŭ și jăfuită de totŭ ce era în ea. Hoții suntŭ necunoscuțî. De altă parte sinuciderile încă suntŭ cam la ordinea ḑilei în acéstă capitală a „Kulturegylet"-ului. Marțî diminéța fù aflatŭ mortŭ în patulŭ sĕu inginerulŭ binemeritatŭ alŭ Evreilorŭ, Isidor Hegner, despre care s'a constatatŭ că s'a sinucisŭ prin inveninare.

—x—

»Națiunea" află că d-lŭ locotenentŭ de geniu *N. Negreanu* din România a eșitŭ ântêiulŭ între toțî concurenții la esamenulŭ ce a depusŭ pentru a intra în școla de aplicațiune de artileriă și geniu dela Fontainbleu în Francia și a fostŭ felicitatŭ de generalŭ Becker, comandantulŭ scólei.

—x—

„României Libere" i se scrie din *Berlinŭ*: „Unŭ tĕnĕrŭ, anume *Rășcanŭ*, din *Bârladŭ*, care abia se inscrisese la Universitate pentru istoriă, șî-a curmatŭ ḑilele printr'unŭ glonțŭ de revolverŭ îndreptatŭ în inimă. Causa, după câtŭ am pututŭ afla, și care ar fi fostŭ de dusă din scrisórea ce a lăsatŭ sinucisulŭ, a fostŭ o bólă incurabilă. In scrisóre între altele rógă pe părințî sĕ-lŭ îngrópe în Berlinŭ, pentru ca sĕ-lŭ pótă șterge mai bine din memoriă. Secretarulŭ consulatului românŭ a telegrafiatŭ scirea la Bêrladŭ.«

Documente istorice.

D-lŭ profesorŭ *Ioanŭ Ardeleanŭ* dela gimnasiulŭ românŭ din Beiușŭ presentă publicului românŭ interesante documente istorice privitóre la nemuritorulŭ Georgiu Șincai. D-sa publică în „Fóia bisericéscă și scolastică« din Blașŭ copia a două scrisorî originale ale lui Șincai, aflătóre în archivulŭ colegiului de „Propaganda fide« din Roma. Ambele epistole suntŭ scrise în textŭ latinŭ. Una este datată din Blașŭ, 13 Augustŭ 1782, adresată fiindŭ cătră nunciulŭ apostolicŭ din Viena. Prin ea descrie Șincai decursulŭ alegerei de episcopŭ în diecesa română gr. cat. a Făgărașului, devenită vacantă prin abḑicerea neuitatului episcopŭ Gregoriu Maiorŭ, și cere intervenirea nunciului apostolicŭ pentru denumirea de episcopŭ a ieromonachului Ignațiu Dorobanțŭ, care altmintrea era celŭ mai meritatŭ între candidațî.

A doua epistolă este datată din Buda, 28 Martie 1804, fiindŭ de asemenea adresată cătră nunciulŭ apostolicŭ din Viena. In acéstă scrisóre Georgiu Șincaiu spune, că la anulŭ 1775, fiindŭ în Roma ca alumnŭ alŭ colegiului urbanŭ, a seceratŭ aplausulŭ tuturorŭ pentru spiritulŭ sĕu religiosŭ și pentru principiele sănĕtóse ce și-le-a câștigatŭ acolo, și dela carî nu s'a abătutŭ nicî după întórcerea în patriă, în diecesa Făgărașului; a depusŭ doctoratulŭ în filosofiă și teologiă și, deși n'a fostŭ sfințitŭ de preotŭ, după întórcerea sa în patriă a lucratŭ pe terenulŭ bisericescŭ, a edatŭ mai ântêiŭ catechismulŭ și alte cărțî românescî, 14 anî a fostŭ inspectorŭ peste scólele românescî gr. cat. din Transilvania, a catechisatŭ cu succesŭ și a întăritŭ pe poporŭ în dogmele credinței.

Totŭ în acéstă scrisóre se plânge Șincaiu contra persecuțiunilorŭ îndurate din partea episcopului Ioanŭ Bobŭ, care la anulŭ 1794 l'a destituitŭ din oficiulŭ de directoratŭ, póte și din causă, că elŭ la alegerea de episcopŭ a stăruitŭ pentru reușirea vicarului generalŭ Ignațiu Darabanțŭ. In fine rógă cu căldură pe nunciulŭ apostolicŭ ca sĕ notifice congregațiunei de „Propaganda Fide" starea lui presentă precum și aceea, că elŭ după atâtea fatalitățî a părăsitŭ Transilvania și s'a așeḑatŭ la Buda; totodată ilŭ rógă a mijloci, ca numita congregațiune sĕ se intrepună pentru dênsulŭ la curtea imperială etc.

„Fóia bis. și scolast.« ne spune, că d-lŭ Ardeleanŭ are la disposițiune și alte multe scripte de ale lui Gregoriu Maiorŭ, referitóre la abdicarea lui din episcopiă, precum și alte scripte de ale călugărilorŭ basilitanî din Blașiu, scrise în limba latină și italiană și adresate colegiului de »Propaganda Fide" din Roma.

Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ și provincià.

Amŭ spus'o de nenumĕrate orî, că certele și desbinările confesionale suntŭ unŭ blăstemŭ pe capulŭ Românilorŭ. Amŭ accentuatŭ că numai dușmanii neamului românescŭ se potŭ bucura de acéstă nenorocită aparițiune în sînulŭ nostru, și că toțî aceia dintre noi, carî stârnescŭ certe confesionale, suntŭ deopotrivă dușmanî ai neamului românescŭ și unelte ale celorŭ carî vréu nimicirea nóstră.

Se scie că instituțiunea reuniunilorŭ femeilorŭ române este o instituțiune comună, atâtŭ a greco-orientalilorŭ, câtŭ și a greco-catolicilorŭ, scopulŭ fiindŭ cultura și ajutorarea femeii române, fără deosebire de confesiune. Și décă pĕnĕ acum amŭ putută înregistra succese îmbucurătóre ale activității acestorŭ reuniunî, avemŭ a o mulțămi bunei ințelegerî comune, pusŭ fiindŭ la carantină confesionalismulŭ, care numai între ḑidurile bisericei îșî póte avé loculŭ.

Cele întêmplate în Aradŭ ne-au umplutŭ de măhnire și nu putemŭ decâtŭ sĕ condamnămŭ tendințele nenorocite d'a slăbi și cu timpulŭ a nimici reuniunile nóstre binefăcĕtóre, învrăjbindŭ prin acésta pe Românî, carî atâtŭ de mare nevoiă au de bună înțelegere.

Destule rele ne-au adusŭ pe capulŭ nostru neînțelegerile, e timpulŭ sĕ ne reculegemŭ și sĕ ne voimŭ binele, căcî rĕulŭ suntŭ destui carî ni-lŭ dorescŭ și ni-lŭ voescŭ. Sperândŭ că greșelile se vorŭ îndrepta și se va pune capĕtŭ pornirilorŭ rĕu făcĕtóre, publicămŭ următórea:

DECLARAȚIĂ

Fața de regretabilele pornirî prin carî se agită spiritele și se provócă chestia confesională

(17.) FOILETONŬ.

LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ

— Nópte bună! — ḑise și Maruța eșindŭ după Rada și o însoțî până când trecu din curte. Se oprì la pórtă, mai ḑise odată „nópte bună", se pironì de stâlpulŭ porței și rĕmase astfelŭ până perdù pe Rada din vedere. Se întórse spre căscióră, trecù prin curte și se uita în tóte părțile, par'că sĕ se convingă că n'a vĕḑut'o cineva. I se părea că tótă lumea îi vede amărăciunea ei.

Se afla singură în căsciora ei, și i-se părea că este și mai singură ca altădată; se aruncă pe scaunulŭ de lângă mescióră și rĕmase așa gânditóre, cum era, o bună bucată de vreme. Se ridică în cele din urmă de pe scaunŭ.

„Ce era sĕ facŭ?" grăì ea în sine ținêndu'șî mâna la frunte,

Se cugetă o clipă și merse cătră ladă.

O deschise, luă sticluța ei de cernélă, condeiu și hârtie, proptì ușa lăḑii cu coperișulŭ puiului, se duse la masă, puse hârtia, cernéla și condeiulŭ pe ea, și aruncă ochii la ladă și cum o vedea atâtŭ de gólă, se năcăjia în inima ei.

Se duse ér la ladă, închise coperișulŭ puiului și trântì capaculŭ lăḑii de sta sĕ crepe. Căḑĕtura capacului făcù unŭ așa sgomotŭ, încâtŭ unŭ fiorŭ îi trecù prin totŭ trupulŭ.

Se apucă sĕ scrie, dér mâna'i tremura. In sfârșitŭ scuturându-șî de două orî mâna, scrise totŭ ce avuse de gândŭ sĕ scrie.

Scrisórea era fórte scurtă; a înciințatŭ în câteva rĕndurî pe maică-sa că plécă cu cocóna la o viiă, unde va sta mai multă vreme, și că'i va scrie încă odată, în dată ce va ajunge acolo. Lipì învĕlitórea, scrise adresa și puse scrisórea pe mésă.

Se uita la scrisóre, și cum se uita la ea, îi dĕdù lacrimile și cu ochii udî de lacrimî ḑise:

„Așa va fi vrutŭ Dumneḑeu!"

Nu la mamă-sa s'a gânditŭ Maruța, când a ḑisŭ aceste vorbe, ci ea s'a cugetatŭ la Mateiŭ.

XVI.

Se făcuse multŭ porumbŭ în anulŭ acesta și coconulŭ Nae puté sĕ scótă arênda cu unŭ câștigŭ bunicelŭ numai din pogónele boerescî, fără sĕ ia în socotélă dișma din pogónele țĕranilorŭ.

Porumbulŭ trebuia culesŭ și erau de lipsă o mulțime de ómenî.

Mateiŭ era logofĕtŭ harnicŭ. Elŭ cutrierà împrejurimea, dĕdù o raită și prin orașŭ și astfelŭ ca din pămêntŭ a scosŭ numĕrulŭ de muncitorî, ce erau trebuincioșî la culesulŭ porumbului.

Munca era acum la rĕstavele de porumbŭ și deaceea și otaculŭ s'a schimbatŭ și nicî că se póte altfel, deórece otaculŭ merge după muncă, și muncă fără otacŭ nu se póte.

Se culesese multŭ într'o ḑi și toțî erau obosițî.

Era cătră séră.

Logofĕtulŭ Mateiŭ sta lângă focŭ cu piciórele în grópa cotunei și grăia cu bucătarulŭ George, cu omulŭ nostru, care se totŭ văieta că muncește șépte ḑile în sĕptămână și că leafa o ia numai pe șese.

Logofĕtulŭ Mateiŭ era obositŭ; nu era însĕ așa de obositŭ încâtŭ sĕ nu se mai gândéscă la sórtea sa.

— Ei, cum te mai laudî bucătare? — grăì Mateiŭ. — Cum ți-a mersŭ aḑî cu bucătăria...? Te-a mai supĕratŭ cineva că nu'sŭ bune bucatele? — întrebă Mateiŭ și când întreba, se uita la jăraticulŭ de tizicŭ, ce era în gaura cotunei, și nu era de locŭ băgătorŭ de sémă la ceea ce vorbesce. Cum se uita elŭ la jăraticŭ, era de totŭ gânditorŭ și se cugeta la sine și la năcazurile lui, și par'că în acelŭ jăraticŭ vedea cum tóte lucrurile suntŭ trecĕtóre și cum tóte se prefacŭ în scrumŭ și în cenușe.

Astfelŭ sta Mateiŭ, și cum sta elŭ astfelŭ, de multeorî se întêmpla ca bucătarulŭ George sĕ fi ḑisŭ ceva fără ca elŭ sĕ fi observatŭ cele ḑise și fără sĕ'i fi rĕspunsŭ măcarŭ, ba ce'i mai multŭ uneorî punea alte întrebărî, carî n'aveau nicî în clinŭ nicî în mânecă cu cele dinainte grăite.

Altcineva s'ar fi supĕratŭ póte, dér bucătarulŭ George era „omulŭ păcii," era „omulŭ lui Dumneḑeu"

...sînulŭ Reuniunĭ, subscrisele ca şi iniţiatórele acestei Reuniunei şi membre în comitetulŭ provisorŭ, *declarămŭ solemnŭ, cum că voimŭ sĕ se susţină în întregitatea lorŭ şi nealterate literele statutelorŭ Reuniunei şi în sensulŭ acestora voimŭ ca Reuniunea sĕ fiă şi sĕ rĕmână a tuturorŭ femeilorŭ române fără deosebire de confesiune, ér şcóla ei sĕ fiă şi sĕ rĕmână „unŭ institutŭ românescŭ confesionalŭ gr. or.", „sub înaltulŭ patronatŭ alŭ Episcopului română gr or. din Eparchia Aradului".*

Totodată *declarămŭ de nevalidŭ* în tóte concinţele sale *„Suplimentulŭ de statute din punctŭ de vedere confesionalŭ"* adausŭ la statutele Reuniunei şi votatŭ contra voinţei şi fără concursulŭ nostru într'o formă şi modŭ cu totulŭ ilegalŭ, *ér mai alesŭ pentru că violéză statutele şi drepturile Reuniunei protestămŭ în contra acelui suplimentŭ.*

Aradŭ, 21 Noemvre 1887,

Gabrielă Ionescu, Letiţia Oncu, Livia Vuia, Petronella Cornea.

Marele clopotŭ al Metropoliei din Bucurescĭ.

Se scie că se tórnă din nou clopotulŭ celŭ mare alŭ Metropoliei din Bucurescĭ, într'o fabrică din Pesta. Perderea metalului prin turnare va fi acoperită prin turnarea unui clopotŭ micŭ, alŭ cărui metalŭ se va adauge la alŭ celui mare.

Greutatea marelui clopotŭ vechiu a fostŭ de 7835 kilograme, ér a celui micŭ, destinatŭ a înlocui perderea suferită de marele clopotŭ prin topire, de 585 kilograme.

Étă acum şi inscripţiele ce s'a hotărîtŭ definitivŭ a se grava pe acestŭ mare clopotŭ:

Turnatu-s'a acestŭ clopotŭ
alŭ Metropoliei Ungro-Vlahiei
In anulŭ Mântuirei 1888
din unŭ clopotŭ micŭ alŭ Metropolitului Teodosie din 1693, din altulŭ mare alŭ Metropolitului Grigore din 1829 şi cu ajutorulŭ fondurilorŭ adunate prin subscriere publică
în ḑilele
Regelui Carolŭ I şi alŭ Elisavetei Reginei
prin iniţiativa şi stăruinţa Metropolitului Primatŭ Iosefŭ Gheorghianŭ.
Spre lauda şi mărirea atotputernicului Dumneḑeu protectorulŭ şi sprijinitorulŭ regatului României şi alŭ sfintei biserici ortodoxe autocefale-române.

La ḑile de bucurie, la sĕrbătorĭ şi la sacrificiele vóstre de mântuire, sunaţĭ trâmbiţele ca ele sĕ vĕ fiă de amintire înaintea Dumneḑeului vostru: »Că eu sunt Domnulŭ Dumneḑeulŭ vostru«.

(Numerii X. 10).

Ultime sciri.

Berlinŭ, 22 Noemvre. — Foile aducŭ scirea ...em de necreḑutŭ, că pentru paza liniei ferate ...rusescĭ Wirballen-Petersburg în timpulŭ călĕtoriei Ţarului s'ar fi întrebuinţatŭ o armată de 40,000 ómenĭ.

Viena, 22 Noemvre. — In convorbirea Ţarului cu prinţulŭ Bismarck s'a constatatŭ, că Ţarului i s'au fostŭ supusŭ o întrégă serie de ...risorĭ şi depeşĭ asupra atitudinei prinţului Bismarck în cestiunea bulgară, care erau falsificate de susŭ până josŭ. S'a descoperitŭ îndată isvorulŭ originarŭ alŭ acestorŭ falsificărĭ. D'ocamdată e de ajunsŭ a se spune, că e de origine orleanistă şi póte va da motivŭ procurorului sĕ intervină. Prinţulŭ a rĕuşitŭ iute sĕ convingă pe Ţarulŭ, că a fostŭ victima celorŭ mai rele apucăturĭ. In decursulŭ întrevorbirii s'a mai doveditŭ, că unŭ cercŭ micŭ dér influentŭ dela Curtea din Berlinŭ e contribuitŭ, ca sĕ se deştepte în Ţarulŭ credinţa falsă, că prinţulŭ Bismarck în politica sa externă n'ar fi în deplinŭ acordŭ cu împĕratulŭ Wilhelm, care adeseaorĭ aprobă cu neplăcere propunerile şi politica ministrului sĕu.

Madridŭ, 23 Noemvre. — Marocanii au smulsŭ drapelulŭ ce'lŭ arboraserĕ Spaniolii în insula Perenilŭ. Ministrulŭ afacerilorŭ streine spaniolŭ a protestatŭ.

Constantinopolŭ, 23 Noemvre. — Sultanulŭ pe timpulŭ şederii Ţarului la Berlinŭ, a telegrafatŭ împĕratului Wilhelm pentru a'lŭ ruga sĕ intervină pe lângă Ţarulŭ pentru a se termina cu cestiunea bulgară.

Sofia, 24 Noemvre. — Maioritatea Sobraniei a luatŭ resoluţiunea d'a pune sub acusaţiune pe d. Karaveloff.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SOFIA, 25 Noemvre. — Exarchulŭ bulgarŭ a provocatŭ pe Mitropolitulŭ Clement sĕ părăséscă Sofia şi a însărcinatŭ pe Mnsgr. Cyrillus cu funcţiunile Mitropolitului Clement. Acesta a declaratŭ că va părăsi neîntârḑiatŭ Sofia, îndată ce va preda archiva.

PARISŬ, 25 Noemvre. — **Grévy a comunicatŭ** cabinetului retrasŭ **demisiunea sa.** Mesagiulŭ se va trimite Lunĭ camerei. Congresulŭ se va ţine probabilŭ Marţĭ.

DIVERSE.

Influinţa solului din vasele cu florĭ. — Când alegemŭ solulŭ (pămêntŭ) pentru vasele cu florĭ, trebue sĕ ne aducemŭ aminte, că acela are influinţă mare asupra sănătăţii locuitorilorŭ din odaia unde se conservă florile. Este documentatŭ, cumcă în natură pretutindenea se află bacterii cu miile, în solŭ, aerŭ, apă etc., ba esperimentările unora ne asigură, că viéţa vegetală nu e posibilă fără bacterii de fermentaţiune, prin urmare orĭ de unde vom lua solŭ pentru vasele cu florĭ, acela va fi abundantŭ în bacterii, numai câtŭ trebue sĕ scimŭ şi aceea, că nu tóte micro-organismele suntŭ totŭ odată şi causătóre de morburĭ.

Décă solulŭ este infectatŭ de resturile unui individŭ ce a suferitŭ de es. de tifusŭ, cholera séu dysenteriă, atuncĭ acela póte fi săturatŭ de organisme mĕrunte causĕtóre de bóle, carĭ aflându-se în solŭ împregiurărĭ favoritóre, (temperatura recerută, materii nutritóre şi umeḑélă) se potŭ desvolta şi înmulţi mai departe. In mediu uscatŭ bacteriele fórte uşorŭ se prăpădescŭ şi décă pentru vasele cu florĭ alegemŭ unŭ solŭ, carele mai multe óre a fostŭ espusŭ arşiţei sórelui şi s'a uscatŭ până la pulverisare, atuncĭ probabilŭ, că cea mai mare parte din bacterii s'au nimicitŭ, mai alesŭ celea causĕtore de morburĭ. Dér sĕ punemŭ, că cu solulŭ s'au luatŭ şi bacterii, de es. bacteriile tifusului. Acestea numai aşa vorŭ causa morburĭ, décă în vre-unŭ modŭ ajungŭ în organismulŭ omului, de es. prin inspiraţiune; ér în aerŭ numai aşa potŭ ajunge bacteriile, décă solulŭ se pulverizéză mĕruntŭ, dér acésta nu ocură la solulŭ umedŭ şi compactŭ din vase; prin urmare aicĭ n'avemŭ la ce ne teme de infecţiune. Totuşĭ nu trebue sĕ fimŭ indiferenţĭ faţă de calitatea solului întrebuinţatŭ, le recomandămŭ tuturorŭ, sĕ fiă cu atenţiune la alegerea solului, luându-lŭ din unŭ locŭ curatŭ şi nesuspectŭ. („Fóia bis. şi scol").

De când datéză bóla principelui imperialŭ alŭ Germaniei. — Ḑiarele spaniole vorbescŭ despre unŭ incidentŭ care s'a petrecutŭ cu ocasiunea călĕtoriei în Spania a principelui imperialŭ alŭ Germaniei, în timpulŭ domniei regelui Alfons XII, incidentŭ care are unŭ raportŭ óre-care cu bóla de care sufere acum principele. Écă ce ḑicŭ aceste ḑiare:

Pe cândŭ se dăduse unŭ balŭ la curte în onórea principelui, acesta stătŭ mai multŭ timpŭ de vorbă cu marchisa de Haerva, care, ca domnişóră la acea epocă, trecea ca cea mai frumósă în lumea aristocratică din Madridŭ. La sfĕrşitulŭ convorbirei marchisa rugă pe principe sĕ valseze cu dênsa. Principele îi rĕspunse cu următórele cuvinte: — Demnitatea mea de bunicŭ mĕ opresce de a danţa, dér mai este şi altă consideraţiune ce se opune la graţiósa d-tale învitaţiune. Suntŭ atâtŭ de delicatŭ ca şi o primadonă, şi, cum mĕ agitŭ câtŭ de puţinŭ, simtŭ îndată o durere în gâtŭ. Da, nicĭ odată nu voiu putea sĕ comandŭ soldaţilorŭ c'o voce atâtŭ de rĕsunătóre ca aceea a veneratului meu tată. Şi acéstă lipsă de voce m'ar împedica chiar, danţândŭ cu d-ta, sĕ te facŭ sĕ audĭ câtŭ te găsescŭ de frumósă...

Unŭ barometru curiosŭ. — Pânza unui pajangenŭ este unŭ barometru. Când este aprópe a ploa séu a bate vêntulŭ, păianjenulŭ scurtéză multŭ cele din urmă fire cu carĭ pânza este suspendată, şi le ţine astfelŭ atâtŭ câtŭ timpulŭ este variabilŭ; décă insecta lungeşte firele sale, este semnŭ de timpŭ frumosŭ séu calmŭ, putêndu-se judeca de durata timpului în acéstă stare, după gradulŭ de lungime alŭ acestorŭ fire. Décă păjanjenulŭ stă inertŭ, este semnŭ de plóiă, décă din contră păianjenulŭ se pune la lucru în timpulŭ plóiei, însemnéză că plóia va fi de scurtă durată şi urmată de timpŭ frumosŭ fixŭ. Alte observaţiunĭ au arĕtatŭ că păianjenulŭ face schimbărĭ pânzei sale la fiă-care 24 ore, şi că décă aceste schimbărĭ se facŭ séra, puţinŭ înaintea apusului sórelui, nóptea va fi frumósă. („Rev. Pădurilorŭ."

Cine nu trăesce nicăerĭ aşa de bine ca în Ungaria? — La poliţia din Buda-Pesta s'a presintatŭ mai alaltaierĭ unŭ individŭ şi s'a rugatŭ ca sĕ-lŭ închidă, de óre-ce elŭ a furatŭ dela stăpânulŭ sĕu înainte de asta cu vre-o câte-va lunĭ o sumă de banĭ şi apoi a fugitŭ cu banii în lume. Cu multă părere de rĕu a povestitŭ elŭ, că după ce a fugitŭ din Buda-Pesta a avutŭ de gândŭ sĕ mérgă în America, a călĕtoritŭ prin Francia şi prin Anglia, dér a vĕḑutŭ elŭ, că orĭ unde merge prin lume, nu se simte aşa de bine ca acasă. »Nicăerĭ n'am pututŭ trăi aşa bine, precum se trăesce în Ungaria,« aşa şi-a încheiatŭ povestirea.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

...n'avea priceperea de a se supĕra, şi chiar de ar fi ...ut'o, pe logofĕtulŭ Mateiŭ nu'i da mâna sĕ se supere.

După mai multe vorbe spuse p'aci în colo, ce... a fi plesnitŭ lui George prin minte, destulŭ că întrebă pe Mateiŭ o vorbă, o singură vorbă, care l'a făcutŭ sĕ'şĭ vină în fire şi sĕ fiă băgătorŭ de samă la ceea ce vorbesce.

— Când facĭ nunta? — a întrebatŭ bucătarulŭ ... pe câtŭ a fostŭ de scurtă întrebarea, pe atâtŭ a fostŭ de lungă privirea ce i-a aruncat'o logofĕtul Mateiŭ. Işi'a ...ratŭ că n'a înţelesŭ bine, cu tóte acestea era nĕcăjit ... n'a întrebatŭ a doua óră, nu vrea sĕ mai vorbéscă.

— Sĕ tragemŭ o sêrbă sĕ se ducă vestea, — urmă bucătarulŭ, — şi sĕ încingemŭ unŭ chefŭ încâtŭ sĕ străpoţii d-tale sĕ vorbéscă de elŭ! Aşa veḑi logofete, ...sta se mai potrivesce; dér sĕ fi luatŭ d-ta pe Maruţa, ...e slujnica dela curte, ar fi fostŭ curată batjocură. Am ...auḑitŭ, — ḑise cam rîḑêndŭ bucătarulŭ, — că Maruţa ...a găsitŭ altulŭ...

— Taca'ţĭ gura, măi beţivule, — îi curmă Mateiŭ ...vorba şi nĕcăjitŭ cum era aruncă după elŭ cu e baniţă ...eche, ce se afla lângă cotună. S'a mai încruntatŭ odată ...şi bine, şi bucătarulŭ s'a dusŭ de prin préjma otacului.

Mateiŭ mai stĕtŭ o bucată de vreme la otacŭ şi ...aducêndu'şĭ aminte că astă séră are sĕ mérgă la Ienache, căḑŭ pe gândurĭ.

„N'am sĕ mergŭ", ḑise elŭ în sine şi se afla aşa ...de amărîtŭ, încâtŭ îşĭ ruga mórtea.

Mateiŭ era totŭ în gaura cotunei.

Cum sta elŭ pe gândurĭ, scóse tabacherea din buzunarŭ şi începŭ sĕ'şĭ facă o ţigară. Atâtŭ a totŭ învêrtitŭ însă ţigara, încâtŭ i s'a ruptŭ hârtia şi s'a risipitŭ tutunulŭ din ea. Tabacherea îi era pe genunche şi aruncându ţigara din mână, a vrutŭ sĕ'şĭ ia altă foiţă, ca sĕ'şĭ facă ţigara. Umblândŭ însĕ nesigurŭ, rĕsturnă tabacherea şi totŭ tutunulŭ din ea căḑŭ în gaura cotunei. Mateiŭ rĕmase o clipă uitându-se la tutunŭ, îndată însă întinse piciorulŭ şi călcă peste tutunŭ şi'lŭ împinse în jăraticulŭ de tizicŭ. Ridică de josŭ tabacherea, o băgă în buzunarŭ, aruncă repede o privire în drépta şi în stânga, se sculă de lângă focŭ şi merse la bordeiulŭ bucătarului unde'şĭ avea legătura cu cămăşile. Se uită la legătură, dér eşi îndată afară din bordeiu, merse érăşĭ la cotună şi privea la loculŭ unde'i căḑuse tabacherea. Dete odată din capŭ şi se îndreptă către sacaua cu apă, din care bĕu de'şĭ stêmpĕră setea şi apoi începŭ sĕ se spele.

După ce s'a spălatŭ, a mersŭ la bordeiu sĕ se primenéscă.

Era în mijloculŭ bordeiului şi se uita la cămaşa de pe sine, şi cum o vedea atâtŭ de murdară, se simţea rĕu. Apucă legătura cu cămăşile sale, o deslegă, dér în ea nu găsi nicĭ o cămaşe spălată.

Nicĭ nu era mirare, căcĭ dela unŭ timpŭ încóce logofĕtulŭ Mateiŭ n'a mai trimisŭ la Maruţa ca sĕ-i spele cămăşile, n'a mai trimesŭ şi nicĭ că putea face asta.

Cămaşa cu care era îmbrăcatŭ n'o schimbase de două sĕptĕmânĭ şi era murdară ca a unui baciu din Bărăganŭ.

Cum spuneam, logofĕtulŭ căuta în legătură vre-o cămaşe sĕ se premenéscă.

Trecŭ tóte cămăşile prin mână, şi nĕcăjitŭ trântĭ legătura în mijloculŭ bordeiului şi eşi afară, căcĭ aerulŭ de acolo i se părea ca'lŭ năduşesce.

Băgă mâna în buzunarŭ, scóse tabacherea, o deschise cu vehemenţă şi o vîrî érăşĭ în buzunarŭ.

Mateiŭ sta înaintea bordeiului şi cum sta zărî alăturea unŭ câne, pe care îlŭ cunoscea bine alŭ cui este. Cânele era alŭ scutarului Dumitru; venise după obiceiu la otacŭ, sĕ strângă fărmiturile de mămăligă, ce le arunca bucătarulŭ.

„Hodâr!" strigă Mateiŭ, dér cânele făcŭ câteva sărituri în drépta şi în stânga, şi se chilălăia dândŭ din códă; îi arăta pretinie logofĕtului.

Mateiŭ se plecă josŭ, luă o uscătură de băţ şi aruncă după elŭ. Ilŭ lovi, şi totŭ chilălăindu-se cânele o tunse către satŭ. Se oprĭ însă într'o depărtare óre-care, se aşeḑă mai ântâiu pe pămêntŭ puindu'şĭ botulŭ pe labele dinainte, se ridică însă în curêndŭ, stândŭ josŭ numai pe piciórele dinapoi şi'şĭ înălţa vioiu capulŭ şi se uita la otacŭ. Códa o mişca în semnŭ de pretinie şi da prafulŭ în drépta şi în stânga. Cânele, bietulŭ de elŭ, credea că Mateiŭ a glumitŭ numai, şi cum era flămândŭ, a pornitŭ érăşĭ la otacŭ. Când era aprópe, Mateiŭ se făcŭ numai că aruncă după elŭ, şi bietulŭ dobitocŭ totŭ chilălăindu-se luă drumulŭ spre satŭ, şi nicĭ nu se mai uită înapoi.

Mateiŭ, cu cămaşa murdară cum era, plecă la Rădiţa, căcĭ totuşĭ dorea sĕ se întâlnéscă cu Ienache.

(Va urma)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	98.40
Rentă de hârtiă 5%	98.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	125 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	104.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.30
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.25
Renta de hârtiă austriacă	81 20
Renta de arg. austr.	82.40
Renta de aurŭ austr.	111 85
Losurile din 1860	134.90
Acţiunile băncei austro-ungare	887.—
Act. băncei de creditŭ ung.	285.—
Act. băncei de creditŭ austr.	278.10
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.94
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125.25

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 11 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93½	94½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	91¾	92¼
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 24 Noemvre st. n. 1887.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.61
Argint românesc	»	8.53	»	8.57
Napoleon-d'orĭ	»	9.89	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.25
Imperialĭ	»	10.20	»	10.26
Galbenĭ	»	5 89	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	111.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Publicaţiune.

Pentru statórirea definitivă a listei Virilĭştilorŭ pentru representanţa oraşului Braşovŭ pro 1888, subscrisa comisiune în înţelesulŭ §. 33 alŭ art. de lege XXII din 1886 va ţinea şedinţă publică Lunĭ în 28 Noemvre a. c. la 3 óre p. m. în sala Sfatului orăşenescŭ.

Cei interesaţĭ se aviséză despre acésta.

Braşovŭ, 5 (17 Noemvre 1887.

Iuonŭ Lengĕrŭ,
Preşedintele comis. pentru conscr. Virilĭştilorŭ din oraşulŭ Braşovŭ.

1—2

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delăturéze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5.28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6.49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopolo	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2.56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10.28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orăḑii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orăḑii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2.19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mică	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6 15
Deva	2.52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4 59
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7.25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.18	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ